

## บทที่ 7

### การประเมินและวิจารณ์

จากบทที่ 5 และบทที่ 6 จะเห็นได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จะต้องให้ความสนใจตั้งแต่การใช้คำและการสื่อความหมายของผู้เขียนทั้ง โดยตรงและโดยนัย ตลอดจนต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นเบื้องต้นด้วย แล้ววิเคราะห์ความคิด ข้อเสนอ และความคิดเห็นของผู้เขียน วิเคราะห์จุดมุ่งหมายและวิธีการเขียนของผู้เขียน ตลอดจนหลักฐานและเหตุผลที่ผู้เขียนเสนอ หลังจากนั้น จึงประเมินและตัดสินคุณค่าของสิ่งที่อ่านซึ่งผู้อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์จะต้องใจกว้าง ต้องตั้งคำถามคิด ก่อนที่จะยอมรับข้อเสนอของผู้เขียน ต้องไม่ปฏิเสธความคิดของผู้เขียนเพียงแต่ความคิดของผู้เขียนแตกต่างจากความเชื่อของเรา ต้องมีใจเป็นกลางขณะอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ การวิเคราะห์วิจารณ์ในการอ่านไม่ใช่การจับผิดหรือต้องการจะทำลายข้อเขียนของผู้อื่น แต่การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ใช้การประเมินอย่างรอบคอบ ใช้การตัดสินใจอย่างยุติธรรม และใช้เหตุผล

ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์นำมาใช้ได้ทั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ตำรา บทความ โฆษณา บทปาฐกถาทางการวิชาการและทางการเมือง และอื่น ๆ ผู้อ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ต้องสามารถบอกความแตกต่างระหว่างงานเขียนต่าง ๆ ได้ว่า งานเขียนชิ้นไหนดี ปานกลาง หรือไม่ดี ต้องมีเกณฑ์ในการประเมิน สามารถประเมินได้ว่า ข้อเสนอของผู้เขียนรับฟังได้หรือไม่ แล้วจึงวิจารณ์แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลสนับสนุนคำวิจารณ์

#### มาตรฐานพื้นฐานสำหรับการประเมิน

มาตรฐานพื้นฐานสำหรับการประเมินและตัดสินเรื่องที่อ่านมีดังนี้

1. มีการกล่าวถึงใจความหลักไว้อย่างชัดเจน
2. มีการอธิบายความหมายของคำที่เป็นคำสำคัญของเรื่อง และคำที่เป็นนามธรรม
3. ใช้ภาษาชัดเจนและไม่กำกวม

4. ใช้คำแต่ละคำในความหมายเดียวกันทุกแห่งตลอดเรื่อง
5. แสดงหลักฐานสนับสนุนข้อเสนออย่างเป็นเหตุผล
6. แสดงหลักฐานสนับสนุนข้อเสนอได้สอดคล้องกับใจความหลัก
7. แสดงหลักฐานที่ส่งเสริมสติปัญญา เหตุผล และอารมณ์ของผู้อ่าน
8. มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนประเด็นของเรื่อง

## การประเมินหลักฐานที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

ในฐานะที่ผู้อ่านเป็นผู้รับข้อเสนอจากผู้เขียน ผู้อ่านต้องตระหนักเกี่ยวกับคุณภาพของหลักฐานที่ผู้เขียนนำมาสนับสนุน เพื่อที่ผู้อ่านจะตัดสินใจและเลือกหลักฐานที่หนักแน่น

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหลักฐานที่ผู้เขียนเสนอเพื่อตัดสินใจคุณภาพและความหนักแน่นของหลักฐานมีดังนี้

### 1. ความเชื่อถือได้ (reliability)

แหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้คือ แหล่งอ้างอิงที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าถูกต้องหลายครั้ง

### 2. ความเชี่ยวชาญเฉพาะ (expertise)

ความเชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง การแสดงภูมิหลังของความรู้และข้อมูลของบุคคลที่นำมาอ้างอิงได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้เขียนเสนอ โดยปกติเราจะตัดสินใจว่าใครเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่ในสาขาวิชานั้น โดยตรวจสอบหรือพิจารณาลักษณะและขอบเขตของประสบการณ์ของเขากับเรื่องและผู้เขียนนำมาอ้าง และอาจจะพิจารณาจากการที่เขาได้รับการฝึกฝนมาในสถานศึกษา

ความเชี่ยวชาญเฉพาะมีความสำคัญต่อหลักฐานที่ผู้เขียนเสนอ เพราะจะทำให้หลักฐานนั้นได้รับการยอมรับจากผู้อ่าน ดังนั้น เมื่อผู้เขียนอ้างถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้าได้ระบุคุณสมบัติหรือตำแหน่งหน้าที่การงานของเขา หรือประสบการณ์ของเขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องก็จะทำให้ข้อมูลที่บุคคลนั้นเสนอและผู้เขียนนำมาอ้างนั้นน่าเชื่อถือ

### 3. ความตรงไปตรงมา (objectivity)

ความตรงไปตรงมา หมายถึง แนวโน้มของแหล่งอ้างอิงมีความยุติธรรม ไม่บิดเบือน ไม่สอดแทรกอารมณ์ของผู้เขียน ไม่ลำเอียงหรือไม่มีอคติและปราศจากเหตุผล

### 4. ความคงที่ (consistency)

ความคงที่มีทั้งความคงที่ภายนอก และความคงที่ภายใน ความคงที่ภายนอก หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างหลักฐานที่นำมาอ้างอิงกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หากข้อมูลที่นำมาอ้างอิงไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เคยเป็นที่รู้จักหรือได้รับการยอมรับแล้ว ผู้เขียนจะต้องพิสูจน์ให้ผู้อ่านเห็นชัดว่าหลักฐานนั้นถูกต้อง ส่วนความคงที่ภายใน หมายถึง การที่ไม่มีความขัดแย้งกันเองภายในตัวหลักฐานที่นำมาจากแหล่งอ้างอิง บางครั้งคำพูดของบุคคลสำคัญบางคนอาจมีความขัดแย้งกันในช่วงเวลาต่างกัน หากผู้เขียนนำมาอ้างอิง หลักฐานนั้นจะสร้างความสับสนให้ผู้อ่านเพราะหลักฐานส่วนหนึ่งจะสนับสนุนใจความของเรื่อง แต่หลักฐานอีกส่วนหนึ่งจะไม่สอดคล้องกับเรื่อง

### 5. ความทันสมัย (recency)

ความทันสมัย หมายถึง ข้อมูลและหลักฐานที่นำมาอ้างอิงเป็นข้อมูลและหลักฐานที่ใหม่ล่าสุดทันกับความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนั้น ไม่ว่าหลักฐานที่นำมาจะเป็นสิ่งของ บุคคล เหตุการณ์หรืออื่น ๆ

### 6. ความสอดคล้อง (relevance)

ความสอดคล้อง หมายถึง การเสนอหลักฐานข้อมูลที่ต้องการและผู้เขียนให้ข้อสรุปที่ได้จากหลักฐานนั้นอย่างแท้จริง เช่น เมื่อผู้เขียนให้หลักฐานว่า แพทย์ 9 คน ใน 10 คน แนะนำให้ใช้แอสไพรินสำหรับแก้ปวดหัว แล้วสรุปว่า แอสไพรินเป็นยาที่มีประสิทธิภาพใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ถ้าอ่านผิวเผินจะเห็นว่า หลักฐานมีการอ้างตัวเลขน่าเชื่อถือ และน่าจะสรุปได้แบบนี้ แต่ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่า ไม่มีข้อมูลจากแพทย์เกี่ยวกับสรรพคุณของแอสไพรินเลย ดังนั้น จากหลักฐานที่ผู้เขียนนำเสนอจึงไม่สามารถสรุปเช่นนี้ได้

## 7. การเห็นชัดเจน (access)

การเห็นชัดเจนจะขึ้นอยู่กับ การเสนอความคิดเห็นในลักษณะที่ให้หลักฐานที่ ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สังเกตเห็นได้โดยตรง

## 8. ความแม่นยำของการอ้างอิง (accuracy of citation)

หลักฐานอ้างอิงจะต้องทำให้ผู้อ่านได้รับภาพที่แม่นยำและตรงตามความตั้งใจ ของหลักฐานเดิม ดังนั้น การอ้างอิงที่แม่นยำประกอบด้วยเกณฑ์ต่อไปนี้

8.1 ไม่ละคำบางคำหรือข้อความบางอย่างออกเพื่อจะให้ได้ข้อสรุปตามที่ผู้เขียน ต้องการ ต้องนำมาอย่างชื่อตรงตามต้นฉบับเดิม ถ้าผู้เขียนละคำบางคำหรือข้อความ บางตอนออกไปเพื่อประโยชน์ของความคิดเห็นของตนเองถือว่าผิดจรรยาบรรณในการ เขียน

8.2 เลือกใช้หลักฐานที่เป็นข้อมูลต้น (primary source) มากกว่าหลักฐานที่เป็น ข้อมูลที่อ้างต่อกันมา (secondary source) เพราะข้อมูลต้นจะเป็นข้อมูลที่ตรงและ แม่นยำกว่า เนื่องจากข้อมูลที่อ้างต่อกันมานั้นอาจจะมีการตีความ รวบรวม วิเคราะห์ หรือย่อจากต้นฉบับเดิม นอกเสียจากว่า หาข้อมูลต้นไม่ได้จริง ๆ จึงใช้ข้อมูลที่อ้างต่อ กันมา

8.3 ต้องให้แหล่งที่มาของหลักฐาน ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งที่มาอย่าง สมบูรณ์ เช่น ถ้าอ้างถึงคำพูดของบุคคล ต้องระบุให้ชัดว่า บุคคลนี้เป็นใคร มี คุณสมบัติอะไร กล่าวคำพูดนี้ไว้ที่ไหน เมื่อไร เป็นต้น

## การประเมินหลักฐานทางสถิติ

การประเมินหลักฐานทางสถิติอาจประยุกต์ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้เช่นเดียวกัน แต่จะมีเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการประเมินเกี่ยวกับ สถิติอีกด้วย เนื่องจากการเสนอหลักฐานด้วยข้อมูลทางสถิติจะมีปัญหาที่แตกต่างไป จากหลักฐานรูปแบบอื่น เกณฑ์เพิ่มเติมที่ใช้ในการประเมินหลักฐานทางสถิติ มีดังนี้

1. การอ้างหลักฐานที่เหมือนกับจะเป็นสถิติแต่ไม่ใช่สถิติ ได้แก่ การอ้างตัวเลขที่ไม่มีข้อมูลอ้างอิงที่แน่นอน เป็นหลักฐานที่ไม่ถูกต้อง เช่น นักเรียน 3 ใน 5 คนของจังหวัดนี้ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ถ้าจะกล่าวเช่นนี้ต้องมีหลักฐานการสำรวจหรือวิจัยที่แน่นอน

2. การเปรียบเทียบสิ่งที่เปรียบเทียบกันไม่ได้ ได้แก่ เปรียบเทียบสิ่งที่ไม่เหมือนกันหรือไม่เท่ากัน ไม่ใช่หลักฐานที่ถูกต้อง เช่น เปรียบเทียบระดับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พื้นฐานความรู้ของนักเรียน ป.2 และ ป.3 ไม่เท่ากันจะนำคะแนนของนักเรียน 2 ชั้นมาเปรียบเทียบกันว่าระดับคะแนนของใครสูงกว่ากันไม่ได้

3. การใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นตัวแทนของประชากร ผลของการวิจัยที่เกิดขึ้นไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานได้

## การประเมินเหตุผลของผู้เขียน

การประเมินเหตุผลของผู้เขียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ สิ่งที่สำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงก็คือ ผู้เขียนบางคนทำเสมือนว่าได้เสนอเหตุผล แต่แท้จริงแล้วเป็นความคลาดเคลื่อนในการให้เหตุผล ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้เกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนเหล่านี้เพื่อที่จะไม่หลงเข้าใจผิด ความคลาดเคลื่อนในการให้เหตุผลที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

### 1. การเร้าความสนใจต่อพยานหลักฐาน

การที่จะจูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือว่า ความคิดที่เสนอในเรื่องนั้นถูกต้อง ผู้เขียนหลายคนมักจะเชื่อมโยงความคิดนั้นกับภาพลักษณ์ของผู้ที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าวใจผู้อ่านได้ ผู้เขียนอาจจะเชื่อมโยงความคิดที่ตัวเองคิดขึ้นอ้างอิงกับนักการเมืองระดับชาติหรือนักวิชาการที่มีชื่อเสียง หรือนักกีฬาที่โด่งดัง เป็นต้น เช่น เขียนว่า “สุขภาพที่แข็งแรงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกคนควรออกกำลังกายด้วยการวิ่งทุกเช้า เช่นเดียวกับ ไทเกอร์ วูดส์ และเดวิด เบคแฮม” ซึ่งไม่รู้ว่ วูดส์ และเบคแฮมทำเช่นนี้จริงหรือเปล่า

ที่ซับซ้อนมากขึ้นไปอีกก็คือ อย่างบุคคลที่มีชื่อเสียงเชื่อมโยงกับความคิด  
ของตัวเอง เช่น เขียนว่า “เพลโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และรัสเซล (Russel) มีความเห็นสอดคล้องกับแนวคิดทางปรัชญาที่ผู้เขียนกล่าวมานี้” ซึ่งเป็นความคลาด-เคลื่อนที่ดูผิวเผินเหมือนกับมี  
น้ำหนักที่เชื่อถือได้ แต่การที่อ้างถึงนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงเหล่านี้ไม่ได้เป็นข้อสรุปว่า  
ความคิดของผู้เขียนน่าเชื่อถือ ควรอ้างอิงกับเหตุผลและหลักฐาน

## 2. การให้ร้ายผู้อื่น

ข้อนี้ตรงกันข้ามกับการกล่าวอ้างถึงผู้ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อของผู้อ่าน  
เพราะผู้เขียนจะเสนอความคิดที่โจมตีผู้อื่น มุ่งโจมตีตัวบุคคล ไม่ได้ประสงค์จะโจมตี  
ความคิดของบุคคลนั้น ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนเพราะความคิดและข้อคิดเห็นสำคัญกว่าตัว  
บุคคล ควรพิจารณาเหตุผลของความคิดและข้อคิดเห็นมากกว่าคำนึงถึงบุคคล

## 3. การใช้ภาษาที่ทำให้ตื่นเต็น

ในบางสถานการณ์ ผู้เขียนอาจจะใช้คำที่แสดงอารมณ์เพื่อปิดบังหรือ  
เบี่ยงเบนประเด็นการตัดสินความคิดและข้อคิดเห็นของตัวเอง เพื่อไม่ให้ความคิดหรือ  
ข้อคิดเห็นของตัวเองถูกตรวจสอบ เช่น

## 4. การกล่าวถึงแหล่งข้อมูลที่เลื่อนลอย

ผู้เขียนหลายคนชอบใช้ข้อความ “ว่ากันว่า... เป็นที่รู้จักว่า... เป็นที่รู้จักทั่วไปว่า...  
มีรายงานที่เชื่อถือได้ว่า... มีการยืนยันว่า... ตามข้อเท็จจริงที่รู้จักว่า... ฯลฯ” ข้อความเหล่านี้อ่านอย่าง  
ผิวเผินเหมือนกับว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพราะคนส่วนมากรับรู้ แต่แท้จริงแล้วไม่มี  
เหตุผลหรือหลักฐานอ้างอิงที่ชัดเจน

## 5. การเสนอข้อคิดเห็น โดยอ้างหลักฐานที่ไม่ถูกต้อง

กลลวงประเด็นนี้เกิดขึ้นได้ในการเขียนที่ผู้เขียนใช้ข้อความว่า “เราทุกคน  
รู้ว่า ... ทุกคนรู้ว่า ... ทุกคนเห็นต้องกันว่า ... ทุกคนเห็นด้วยว่า ... ทุกคนทำเช่นนั้น... ฯลฯ” สมมติฐาน  
เหล่านี้ไม่จริงอย่างชัดเจน เพราะไม่ได้มีการหาข้อมูลว่าทุกคนที่ไหน

## 6. การคาดคะเนข้อเท็จจริงที่เคยรู้แล้ว

การคาดคะเนข้อเท็จจริงบนพื้นฐานของข้อมูลปัจจุบันแล้วนำมาตัดสินว่า  
จะมีอะไรเกิดขึ้นในอนาคตหรือในสถานการณ์ที่แตกต่างออกไปไม่มีความแน่นอน  
เสมอไป เพียงแต่อาจจะเป็นไปได้เท่านั้น อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้มาก โดยเฉพาะ

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการเมือง บ่อยครั้งที่การทำนายทางเศรษฐศาสตร์มีข้อผิดพลาดเพราะไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ หรืออาจจะพิจารณาอย่างไม่เหมาะสม หรืออาจจะมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นทันทีหลังจากได้มีการทำนายไปแล้ว ดังนั้น การเสนอข้อคิดเห็นหรือความคิดโดยการคาดคะเนหรือทำนายจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่เป็นสิ่งที่มีความเสี่ยงแต่อาจจะไม่แน่นอน เปรียบเสมือนการพูดอย่างง่าย ๆ ว่า “สิ่งเหล่านี้เคยเกิดขึ้นแล้วเพราะฉะนั้นมันจะเกิดขึ้นอีก”

#### 7. การเสนอข้อคิดเห็นโดยการอุปมาที่ผิด

การเสนอข้อคิดเห็นโดยการอุปมาเป็นการเปรียบเทียบความเหมือนที่ไม่สมบูรณ์บางส่วนเหมือน บางส่วนสรุปว่าเหมือนทั้ง ๆ ที่ไม่เหมือน เช่น

ครูสั่งสอนคนให้เป็นคนดี

พระสงฆ์สั่งสอนคนให้เป็นคนดี

ดังนั้น ครู คือ พระสงฆ์

#### 8. การใช้สถิติที่ผิดในการอ้างอิง

หลายคนชอบพิสูจน์เรื่องต่าง ๆ ด้วยสถิติ แต่ถ้าไม่ระมัดระวังก็จะเกิดการเข้าใจผิดได้ เช่น การตีความหมายค่าเฉลี่ยที่ผิดโดยการรวมค่าทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนคนหรือจำนวนของ ตัวอย่างเช่น เมื่ออ้างถึงรายได้เฉลี่ยของคนแต่ละคนในประเทศ ก็นำรายได้ของประชาชนทั้งหมดมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนประชากรของประเทศ เช่นนี้ทำให้การอ้างอิงคลาดเคลื่อนไป ต้องแยกแยะระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้สูงปานกลางและมีรายได้ต่ำ

#### 9. การพลาดข้อคิดเห็น

ความคลาดเคลื่อนนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนไม่ได้กล่าวตรงประเด็นที่จะเสนอข้อคิดเห็นแต่กลับกล่าวถึงรายละเอียดที่ไม่ได้เกี่ยวข้องอย่างมากมาย พูควนไปวนมาไม่มีสาระข้อมูลที่ใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน แต่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแก่ผู้อ่านได้ถ้าไม่ได้พิจารณาให้รอบคอบ

ความคลาดเคลื่อนเหล่านี้สำคัญมาก ผู้อ่านต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อน ตัดสินใจเชื่อถือข้อมูลที่ผู้อ่านอาจไม่รู้ว่ามีความคลาดเคลื่อน บางครั้งถ้าต้องการศึกษา ให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง จำเป็นต้องอ่านหรือหาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ด้วย

### การประเมินท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียน

ท่วงทำนองการเขียน (tone) หมายถึง ความรู้สึก (feeling) อารมณ์ (mood) และคุณลักษณะทางอารมณ์ (emotional quality) ของการเขียน ตลอดจนเจตคติ (attitude) และทัศนนะ (point of view) ของผู้เขียน ในงานเขียนด้านเทคนิคหรือด้านวิทยาศาสตร์ ท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียนจะเป็นแบบตรงไปตรงมา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อถ่ายทอดหรือสื่อข้อมูล ไม่ใช่เพื่อเร้าอารมณ์ของผู้อ่าน เนื้อหาจะเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเท่านั้น ดังนั้น ท่วงทำนองการเขียนด้านเทคนิคและด้านวิทยาศาสตร์ก็จะสอดคล้องกับเนื้อหา แต่ในงานเขียนประเภทอื่น ๆ อาจจะสะท้อนด้านอารมณ์ด้วย

ในการพูด ท่วงทำนองการพูดของผู้พูดจะปรากฏชัดเจนจากท่าทาง น้ำเสียง ระดับเสียง สีหน้า แม้ว่าเราไม่เห็นหน้าผู้พูด เราอาจจะบอกเจตคติของผู้พูดได้จากเสียงและท่วงทำนองการพูด แต่ในการเขียนนั้นการประเมินท่วงทำนองการเขียนจะประเมินจาก

1. การใช้คำ
2. โครงสร้างของประโยค
3. เนื้อความที่สื่อความหมายทั้งโดยตรงและโดยนัย

ตัวอย่างเช่น

โรงเรียนนี้มีนักเรียนจำนวนน้อยลงทุก ๆ ปี ไม่ค่อยมีเสียงเด็กวิ่งเล่นให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงได้ยินบ่อยนัก ไม่เหมือนเมื่อประมาณ 5 ปีก่อน มองเข้าไปเห็นแต่ต้นทูกวางแผ่ใบครีมี และมีใบร่วงหล่นอยู่บนพื้นดิน นาน ๆ จึงจะเห็นครูและนักเรียนเดินผ่านไปมา

จากข้อความข้างต้นท่วงทำนองของเรื่องจะให้ความรู้สึกเงียบเหงา และตระหนักรถึงปัญหาของโรงเรียนนี้



ลักษณะของท่วงทำนองการเขียน อาจเป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้  
เห็นอกเห็นใจ ขมขื่น โกรธ เห็นแก่ตัว เกลียศ เมตตา ชื่นชม อาลัยอาวรณ์ ขำขัน  
รำคาญ เบื่อ ประชดประชัน เสียดสี กระทบกระทั่ง ภูมิใจ เป็นต้น

จากการประเมินหลักฐานที่ผู้เขียนเสนอ การให้เหตุผล และท่วงทำนองการ  
เขียน หลังจากการวิเคราะห์ข้อเสนอบของผู้เขียน จุดมุ่งหมายและวิธีการเขียนของผู้เขียน  
แล้ว จะทำให้ผู้อ่านวิจารณ์ได้อย่างยุติธรรม ไม่ลำเอียงและมีอคติ.

## แบบฝึกหัด บทที่ 7

ให้ประเมินบทความต่อไปนี้และวิจารณ์

- ประเมินหลักฐาน
- ประเมินเหตุผล
- ประเมินท่วงทำนองการเขียน.

# ผู้ใหญ่โทษเด็ก : ผู้ใหญ่ฆ่าเด็ก !!

รองศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ สุวรรณพิม์\*

ในขณะนี้เราได้ฟังเพลงของเด็กบ่อยๆ และเกือบจะทุกเช้าที่มีการโฆษณาเพลงทางสถานีทีวีช่อง 7 สี จะพบเด็กชื่อ โกะตี้ ผีนารัก ปรากฎภาพและเสียงร้องอยู่หน้าจอทีวีทุกวัน ผู้อ่านหลายท่านคงรู้ประวัติของเด็กอัจฉริยะคนนี้ดีกว่าผู้เขียน แต่ในความเป็นผู้สื่อสารของผู้เขียน เมื่อได้ยินคำว่า “ตาย ตาย ผู้ใหญ่โทษเด็ก” จากเนื้อร้องของเพลงแล้ว ทำให้เกิดความคิดว่า ความเป็นจริงนั้น การเขียนชื่อเรื่องหรือบทความน่าจะใช้คำว่า ผู้ใหญ่ฆ่าเด็กมากกว่า เหตุผลใดและทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เราน่าจะติดตามความเป็นจริงข้อนี้ร่วมกันต่อไป

โก๊ะตี้ เด็กฉลาดคนนี้คงยังไม่มีโอกาสเรียนสูงขึ้นในระดับมัธยมอย่างพวกเราผู้อ่านบทความนี้เป็นแน่แท้ เพราะว่าอายุเขาเพิ่งจะ 13 ขวบ แต่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ออกมาจากโรงเรียนก็ทำงานหนักจนทำให้หน้าตาออกจะเป็นผู้ใหญ่ไปแล้ว การพูดจาของเขาเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็กในวัยเดียวกัน เด็กคนนี้โชคดีที่มีพรสวรรค์ร้องเพลงและแสดงความสามารถของเขาโดยที่ระบบโรงเรียนมิได้มีหลักสูตรตรงกับความถนัดของเขาแม้แต่น้อย แต่ท่านลองนึกดูว่าก่อนที่เขาจะได้มีโอกาสแสดงความสามารถออกมาให้ประจักษ์นั้น เขาเกือบจะตายไปกับความยากลำบากมาแล้วหลายหน และนั่นก็ใครเล่าที่พยายามฆ่าเขา---ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่สร้างหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ให้ความต่อเนื่องครบวงจรของชีวิตเด็กใจครับ



ประเทศของเรามีหลักสูตรประถม มัธยม อุดมศึกษาเพิ่มจะมาตื่นตัวให้มีการศึกษาระดับอนุบาลเมื่อประมาณ 20 ปีแล้ว แต่ระบบการศึกษาของเราก็กังจัดให้เด็กทุกคนได้เรียนจนพ้นระยะชีวิตเด็กยังไม่ได้(กำลังประกาศว่าอีก 1 ปีจะไร้ผู้ไม่รู้หนังสือ) คือระดับประถม และมีมัธยม ยังมีเด็กที่ถูกฆ่าอย่างเลือดเย็นให้พ้นจากโรงเรียนไปปีละไม่น้อย ทั้งที่ฆ่าเขาทางสมอง(หลักสูตรล้มเหลว) และฆ่าทางกาย เช่น

ตดงาน ตดยาเสพติด (ความรับผิดชอบและการบริหารทุกระดับล้มเหลว)

หลักสูตรที่ทำให้เด็กไม่มีโอกาสแสดงความสามารถทางสมองและทางความสามารถความถนัดที่ติดตัวเขามานั้น ในระดับประถม เรามุ่งเน้นในเขาเรียนอ่านออกเขียนได้แล้วออกไปประกอบอาชีพ ผู้ใหญ่ฆ่าพวกเขาโดยให้เขาเพียงอ่านเขียนได้แล้วออกไปเผชิญโลกภายนอกเอาเอง “แล้วจะมีเด็กอย่างโก๊ะตี้สักกี่คน”

หลักสูตรมัธยมศึกษา เพิ่งจะตื่นจากการที่เด็กออกไปช่วยตัวเองไม่ได้ และไม่มีหลักสูตรการฝึกหัดความถนัดของพวกเขาที่มีความแตกต่างกันจากหลายพ่อแม่ การแก้ในระยะต่อมาก็คือ จัดให้เด็ก

มัธยมนำเอาถ้วย โถ โอชาม กะละมังชั๊กผ้า รีดผ้า หุงต้มอาหารเข้าไปเรียนกันที่โรงเรียน อ้างว่าเป็น “ประสบการณ์วิชาชีพ” ก็ทำไมผู้ใหญ่ไม่จัดให้เขาเรียนเป็นระบบต่อเนื่องเสียแต่ประถม เมื่อหลักสูตรมัธยมถูกโจมตีหนัก ผู้ใหญ่ท่านก็ค่อยๆ เปลี่ยนหลักสูตรไปให้เด็กเรียนวิชาชีพผ้าดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นวิชาเลือก(ผู้ใหญ่ท่านฆ่าเด็กให้ตายทางสมองไปที่ละน้อยๆ) เพราะกลไกของการเลือกเรียนของเด็กตามวัฒนธรรมไทยนั้น เด็กเลือกตามครูให้เรียน สมัยก่อนเรายังไม่รู้วิธีวิจัยอะไรมากนัก เด็กของเราก็ต้องเรียนตามที่ครูและพ่อแม่ต้องการวิชาในระดับมัธยมนั้นส่วนมากท่านจะเน้นเป็นวิชาพื้นฐานคือสอนเข้มไปในเรื่องของศาสตร์ 3 ประการ ได้แก่ อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ตามทฤษฎีเก่า ต่อมาเมื่อผู้ไปออกไปนอกประเทศมากกลับมา ก็พยายามเพิ่มศาสตร์ที่ปนเปกันอยู่ในศาสตร์เดิมออกมาเป็น มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ซึ่งผู้ใหญ่ท่านร้อนวิชาลืมนิวาระดับมัธยมนั้น ไม่น่าจะต้องใส่วิชาที่ประยุกต์ใช้ในชีวิตมนุษย์ให้มากเท่ากับระดับอุดมศึกษา เพราะเด็กในวัยรุ่นนั้นธรรมชาติเขามักจะสนใจในเรื่องใดเฉพาะทาง และน่าจะส่งเสริมตามความถนัดของเขานั้นให้มากขึ้นต่างหาก

ระดับมัธยมศึกษาที่เด็กถูกผู้จัดหลักสูตรและพ่อแม่ฆ่าทางความถนัดและความสนใจศึกษาของเขามากต่อมาก ไม่ว่าจะหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรใหม่ เราจะเห็นนักเรียนฆ่าตัวตายเพราะสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ เราจะเห็นข่าวนักเรียนมัธยมหนีออกจากบ้านเพราะพ่อแม่อยากให้เรียนแพทย์ เราจะพบนักเรียนมัธยมชอบไปมั่วสุมตามห้างสรรพสินค้า และพูดว่าต้องเรียนกวดวิชาก่อนเข้าเรียน และหลังโรงเรียนเลิกและมากที่สุดเราจะเห็นนักเรียนมัธยมติดยาบ้าในสมัยนี้

ผู้เขียนยังมองว่าหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ที่แยกสาขาออกไปตามความถนัดในวิชาชีพของเด็กนั้นยังมีประสิทธิผลอยู่มาก ไม่ว่าจะหลักสูตรในโรงเรียนอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยครูในสถาบันของรัฐน่าจะส่งเสริมให้มากขึ้น แต่ก็น่าเสียดายที่วิทยาลัยครูเดิม กลายเป็นสหวิทยาลัย จนมาเป็นชื่อใหม่ในนามสถาบันราชภัฏที่เด็กและผู้ใหญ่ปัจจุบันอ่านยากจำไม่ได้และเขียนผิด เพราะเหตุผลใดไม่ทราบแน่ชัดว่าจะเป็นเพราะผู้ใหญ่ต้องการจะหาตำแหน่งเพิ่ม หรือเพราะว่าจะจัดหลักสูตรตอบสนองผู้ที่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ หรือตอบสนองผู้ที่อยากมีวิชาชีพสาขาต่างๆ ซึ่งก็ไปซ้ำซ้อนกับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งเขาจัดหลักสูตรส่วนใหญ่ตอบสนองวิชาชีพตามความถนัดที่เด็กเลือกเรียนอยู่แล้ว

ด้วยเหตุที่ผู้ใหญ่ผู้มีหน้าที่จัดหลักสูตรและบริหารการศึกษา คงเข้าใจปรัชญาการศึกษาในเรื่องของหลักสูตรวิชาชีพ (professional) ผิดพลาดไปจากชีวิตจริง เพราะโรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนแพทย์ โรงเรียนนายร้อยนั้น เป็นผู้ผลิตทรัพยากรบุคคลออกมามีวิชาชีพที่สังคมให้ความเชื่อถือได้ โรงเรียนนายร้อยยังไม่เคยเปลี่ยนไปเป็นวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนายร้อย เด็กๆ น่าจะลงโทษผู้ใหญ่ที่ขยันเปลี่ยนชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูไปเป็นชื่อที่ไม่ทราบว่าเป็นสถาบันที่ผลิตคนระดับใดออกไปทำอะไรให้เป็นวิชาชีพได้ อย่างที่สังคมให้ความเชื่อถือและยอมรับ หากคำตอบว่าสถาบันทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ออกมารับใช้สังคมเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย เพราะสถาบันราชภัฏมีศักยภาพที่จะเปิดเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาได้ ผู้ใหญ่อีกนั้นแหละที่จะต้องเปลี่ยนชื่อจากสถาบันเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือเตรียมการออกนอกระบบเสียโดยเร็ว เพื่อไม่ให้ผู้คนสับสน

หลักสูตรต่างๆ ที่หลายสถาบันกำลังตื่นตัวปรับแก้เพื่อให้ทันโลกทันเหตุการณ์หรือยุคโลกาภิวัตน์นั้น ผู้ใหญ่หลายท่านกำลังจะฆ่าเด็กในระดับอุดมศึกษาอีกครั้ง ดาบเล่มสุดท้ายของท่านนั้นคือการจัดหลักสูตรที่ยึดเอาแต่ความถนัดของท่าน หลายหลักสูตรในระดับปริญญาตรี ผู้ร่างจะยึดเอาวิชาที่ตนเองเห็นว่าสำคัญ เคยสอนได้ นำไปเป็นวิชาแกน (core courses) และซ้ำร้ายมากไปกว่านั้น ไปนำหลักสูตรเก่าๆ ที่สถาบันอื่นล้มเหลวแล้วมาเป็นแม่แบบ เพราะท่านคิดของท่านว่าน่าจะดี แต่เราก็ไม่โทษความเห็นที่ยึดตัวของท่านเป็นใหญ่ เพราะท่านอาจจะไม่รู้หรือลืมไปว่า หลักสูตรใหม่ๆ นั้นเขาต้องจัดให้ทันโลก เมื่อเด็กออกไปจะได้ทันโลกทันเหตุการณ์ และประเทศที่มีการพัฒนาหลักสูตรทันโลกเพื่อเข้าสู่ระบบ ISO นั้นเขาเลิกกระบวนการสร้างหลักสูตรวิชาแกน ที่ซ้ำซ้อนกับวิชาพื้นฐานกันหมดแล้ว ตามผลวิจัยที่มีมากในสาขาหลักสูตรและการสอน เช่น จอร์นสัน (Donavan Johnson. Hermeneutics for Freshman : The Irvine Humanities, History Teacher ; v 24, p.79-91, Nov 1990) พบว่า วิชาแกนนั้นน่าจะเน้นที่กลุ่มวิชาอ่าน และเรียงความ ในกลุ่มวิชาพื้นฐาน(interdisciplinary)ไม่ไปสร้างที่วิชาชีพตามสาขาที่เด็กถนัด เนื่องจากจะทำให้วิชาชีพนั้นกลายเป็นวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสถาบันการศึกษา LAMC (Los Angeles Mission Collages) เคยสร้างหลักสูตร International Care Provider Core Course and Certificate Program พบว่าวิชาแกนของหลักสูตรนี้ที่จริงแล้ว จะเป็นกลุ่มวิชาต่อไปนี้ คือ Human Development, Fieldwork, Safety and Wellness, Business aspects และ Caregiving career. คือ มีใช้การสร้างวิชาแกนซ้อนกับวิชาพื้นฐาน



วารสารการศึกษากฎหมาย Journal of Legal Education (Jun 1992) หน้า 242 กล่าวว่าการสร้างหลักสูตรที่มีวิชาพื้นฐานเชิงทฤษฎีวิชาการ ไม่ใช่จุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติการวิชาชีพ อย่างนำวิชาพื้นฐานไปใส่ในวิชาชีพเฉพาะสาขาที่เด็กต้องการความเป็นมืออาชีพ(professional) และอีกหลายท่านที่ให้เหตุผลในการสร้างหลักสูตรวิชา Interdisciplinary และวิชาที่เป็น Core course ซึ่งควรจะต้องเป็นอย่างเดียว เช่น Joanna Kister และคณะ(1993), Robert Badra และ Helen Palleschi (1993), และ Lawrence W. Markert และ Jonathan Siberman ซึ่งเป็นผู้เขียนเรื่อง **มนุษยศาสตร์และอาชีพ : รูปแบบของมหาวิทยาลัยบัลติมอร์** (The Humanities & The Professions ; The University of Baltimore Model, 120 p.) วิชา Core course นั้น ไม่น่าจะเป็นวิชาแกนที่อยู่ในวิชาหลักหรือวิชาเอกของสาขาอื่น แต่วิชา Core course จะเป็น 5 กลุ่มวิชาดังนี้คือ 1. Idea in Writing 2. Modern City 3. Arts and Ideas 4. World Cultures & Business และ 5.Values & Society (สังเกตว่าเป็นวิชาพื้นฐาน)

สรุปแล้วจะเห็นว่าผู้ใหญ่ที่จะสร้างหลักสูตรใหม่ๆ ในระดับอุดมศึกษาต่อไปนั้น โปรดอย่าฆ่าเด็กทางอ้อมที่พยายามสร้างหลักสูตรวิชาแกน เพิ่มเข้าไปซ้ำซ้อนกับวิชาพื้นฐานอีก ด้วยความไม่เข้าใจหลักสูตรและกระทบกับผลิตผลที่ออกมา (output) เหตุผลก็คือ

1. บัณฑิตที่จบออกมาไม่มีวิชาชีพ(professionals) เพราะเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาแกนมา มากเกินความจำเป็น คล้ายหลักสูตรแพทย์โบราณ (ขณะนี้เลิกไปแล้ว )รู้อย่างกว้างแต่ไม่เก่งสักอย่าง ปัจจุบันจะมีหลักสูตรแพทย์เฉพาะสาขา

2. สาขาวิชาใหม่ๆ (new programs) ที่เกิดขึ้นตามตลาดอาชีพ ไม่สามารถสร้างตาม หน่วยกิตที่เรียนให้ครบหลักสูตรได้ เพราะหลักสูตรจำกัดจากวิชาพื้นฐานและวิชาแกนที่ผู้ใหญ่อยึดเยียด ให้เรียนโดยไม่มี ความจำเป็น

3. ผู้เรียนวิชาโท (minor subjects) ไม่มีความหลากหลายในการเลือกเรียนตามที่ตนต้องการเรียน เพราะจำกัดในวิชาแกนและวิชาพื้นฐานเท่านั้น

4. กรรมการสร้างหลักสูตรร่วมคิดกลุ่มเดียว(บางทีคิดคนเดียว) และมาจากกลุ่มที่ไม่ตรง สาขาวิชาการใหม่ๆ ที่ขาดแคลน (Non-essential group) ไม่เข้าใจวิชาพื้นฐานและวิชาแกนเชิงทฤษฎี ปฏิบัติการ จึงยังสับสนเรื่อง interconnectedness และ interdisciplinary จึงทำให้เกิดการสร้างหลักสูตรที่ขัดแย้งกันระหว่าง Business และ Liberal arts. หลักสูตรจึงออกมาไม่เข้ม ขลังพอที่จะเอื้อให้เป็น วิชาชีพของเด็กได้

5. หลักสูตรที่จัดให้มีทั้งกลุ่มวิชาพื้นฐานและกลุ่มวิชาแกนเป็นหน่วยกิตจำนวนมากนั้น (Over-stuffed core courses) ยังไม่มีการศึกษาสำรวจหรือวิจัย เพื่อนำผลข้อมูลมาร่วมสร้างหลักสูตร ให้ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียน“เก่งอย่างเปิดที่พิการทางสมอง” เพราะไม่ ทราบปัญหาของผู้เรียนที่จบออกไปประกอบอาชีพในโลกที่มีการแข่งขันกันในความเป็นผู้มีวิชาชีพ ดัง กล่าวแล้ว

การสร้างหลักสูตรใดๆ ที่ผู้ใหญ่มองเห็นความจำเป็น ขาดแคลนคนในการพัฒนาหรือตอบสนองนโยบายของสถาบันหรือของประเทศชาติก็ดี หากไม่วิเคราะห์วิจัยและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ให้เขามีชีวิตจริงในการทำงาน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของพวกเขาแต่ไม่รับผิดชอบ มอง ตนเป็นศูนย์กลางความคิด สร้างให้เขาจบออกไปเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และความไร้โอกาสอันที่ควร จะพึงมีนั้น เป็นการสูญเสียและสูญเปล่า เราทุกคนต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ไม่รู้จักจริงสร้างความล้มเหลวใน ระบบการศึกษาซ้ำแล้วซ้ำอีก มิเช่นนั้นท่านจะได้เป็นผู้ที่ชื่อว่า ผู้ฆ่าเด็กทางอ้อม

